

[Transcript] 5:59 / Kdy budou stát české potraviny jako v Polsku?

Ford Puma a Kuga jsou vozi kategorie SUV, do kterých se dobře nasedá a řidič má přehled odění před sebou.

Ford Puma zaujme svou kompaktností a větší Kuga s variabilním zavazadlovým prostorem je navíc k dispozici s hybridním pohonem.

Rezervujte si dvoudenní testovací jízdu na Ford skladem CZ.

Česků jsou uprostřed prázdním dál tématem rostoucí ceny.

Podle aktuálních dat Českého statistického úřadu inflace v Červenci meziročně spomalila.

Oproti červnu, ale ceny znovu poskočili vzůru.

Mnohé domácnosti už začali šetřit, lidé utrácejí méně.

Obyvatele pohraničí vyrážejí často do sousedních zemí zaledněnějšími potravinami, ale i s potřebným zbožím, či službami.

O tom proč právě v Česku vystoupali ceny tak vysoko, se debatuje měsíce.

Kde hledat příčiny? Jak nárůstu mohou čelit z potřebytele?

A co by měli dělat politici i instituce dohlížející na to, aby trh fungoval férově a nedocházelo k neuměrnému stražování?

Je Pátek 11. srpna, tady Jlenka Kabrhelová a 559. Spravodajský poklást se znam správ.

Jana Matesová, ekonomka a bývala zástupky něčeska při světové bance. Dobrý den.

Dobrý den, děkoje za pozvání.

Pani Matesová, my jsme tady spolu vícemeně přesně před půj rokem v podcastu 559. Mlovili o růstu cen v Česku.

To se týkalo hlavně potravin zemědělských výrobků, ale vlastně energi, surovin, průmyslových výrobků.

Teď s tím odstupem dalšími daty, nějakým vývojem, kterým jsme prošli za toho půj roku, můžeme už říct si jasněji a máme už jasněji v tom, co všechno se do vzestupu cen promítlo a možná dál promítá?

Určitě máme jasněji nemojene, protože vidíme, jak se vyvíjí inflace v ostatních zemích Evropské unie,

tady nejen v těch zemích západních, ale i v těch zemích, které dřív také byli zaželeznou oponou jako Česko-Slovencko.

A u nás zkrátka ta inflace nevyví dost dobře, neklesá dost rychle.

Úplně stranou bych nechala maďarsko, kde ta inflace je ohromná a komukoliv kdo by dál navrhovala, bychom v něčem následovali v ekonomické politice maďarsko, tak snad otevírá oči to, že maďarsko se dostalo loni v létě na hranici státního bankrotu.

Dvakrát je minister zahraničí maďarský řebra do Moskvy, aby dostával maďarsko zásoby plinu na dluh,

na úvěr, aby mu posečkali z platbami a maďari zavedli všechno ta omezení stropina ceny, přesto je jejich inflace ohromná, opravdo deset procentních bodů nebo i více vyšší než v ostatních zemích Evropi.

Ale jinak jsme byli na druhém místě v celé Evropské Unii, ještě vlastně v Červenu.

Teď v Červensi neznáme ještě datap jednotlivých zemí za celou Evropskou Unii, známe za Eurozone a tam tedy budeme asi lépe, protože nebudeme jenom za maďarským, budeme i za slovenským, které je na to mezi tím chůří.

Číslo eurostatu, ta srobnatelná pro země Evropské Unii o inflaci, jsou jiná než ta česká čísla. A tam jsme pohrád v douciferných číslech,

[Transcript] 5:59 / Kdy budou stát české potraviny jako v Polsku?

ještě v té metodice eurostatu my máme deset a půl inflaci za červenost, pohrád voucifernou, tam jsme ještě pod tě dvě cifry neklesli a slovenskou má teda vyšší, ale pořád jsme na špici mezi zeměmi Evropské Unii.

Takže ten důvod evidentně hodně má společného zdomácí rozhodováním.

Velikou roli to dnes analizujeme jasně, já latap velice uvolně na fiskální politika, to nalévání, scipání, peněz na českou ekonomiku v době, lockdownu a po něm zejména v druhém polo leti 2020 a v celém roce 2021.

90 % říká nejvyšší kontrolní úřad z těch dotací nemělo nic společného z inflací, ale lidé je měli na svých účtech, měli je ve svých peněženkách nemohli nakupovat a vrhli se potom s velkou chutí na nakupování se spoustou peněz také a navíc na trhu chybělo zboží, protože skrátka, když byli lockdowny něco se nevyrobylo, něco se nevyprodukovalo a obchodníci toho ve velkém využili bezvyšování cen a psychologicky zkoušely kamášto česká populace vydrží a česká populace to vydržela dlouho s tím zvyšováním cen. To zvyšování nastalo už v roce 2021.

My jsme v roce 2021 byli z úrovní cen na 80 % Evropské unie, na začátku roku 2022 už na 90 %.

A to bylo všechno ještě před začátkem války na Ukrajině?

A od té doby, který jakým způsobem se ta situace vyví, tak teď už dlouhou dobu se v Česku diskutuje o tom, že ceny jsou skutečně vysoké, jsou nespokojení občané, spotřebitelé, vláda říká, že s tím bude něco dělat, nebo se zaklínala tím, že s tím něco udělá mění se ta situace.

No moc ne, pořád máme neobyčejně vysokou inflaci, jak jsem řekla i v rámci Evropské unie, to, že klesá je dáno doznačné míry statistickým efektem, který nemá nic společného z vývojem cen, protože my víme, že i teď ty červencové ceny nejnovější oznámení Českého Statistického úřadu roztli.

O půlprocentního bodu to je dokonce význej v některých předchozích sítích, čili roztli, ale roztli z vysoké základny, takže na tohle byl růst i vysoký, tak se nemusíte tolik odrazit, ale abych tak řekla, když to teda velice zjednoduším pro posluchače, ty třísla inflaci jsou relativně tíměří ten odraz tu sílu toho odrazu, nekam z něho vyletíte, když už jste na nějaké pružině.

A my jsme měli loni velmi vysokou inflaci v červenu, v červenci i v Srpnu, když malinko klesla, a potom ještě obrovskou září v listopadu prosinci, v řínu tolikné, protože vstoupil vplatnost úsporný tarif, nebo zastropování cen energi, takže můžeme dál čekat, že ta čísla roční inflace budou klesat, ale klidně mohou im růst ty měsíční nárusti cen. Zdražování v Česku dál spomaluje.

Přesto meziroční inflace v červenci byla 8,8%

v Červnu to bylo necelých 10%, vyplývá to zdat českého statistického úřadu.

Měrně jistoupali hlavně ceny potravin a nealkoholických nápojů.

Skoro o čtvrtinu měší než před rokem, je taky růst cen pohoných mod.

Lidem se naopak prodražilo bydlení.

Spotřebitelské ceny v Červenci pokračovali v oslabování meziročního růstu.

Na tento vývoj měli výrazní vliv ceny potravin.

[Transcript] 5:59 / Kdy budou stát české potraviny jako v Polsku?

Těž odprosím celou Českou republiku, která zmírňuje svůj meziroční růst, který byl Červenci 9,5%.

Oproti minulému měsíci ceny potravin klesly a 80%.

Pozitivní je, žež patně už bylo, to znamená, že když se podíváme na meziroční srovnání, když se podíváme na to, jaká byla inflace před rokem,

tak samozřejmě ty ceny už nemůžou tak rychle růst.

Oni pořád roztou, inflaci pořád máme pozitivní a mněmalu.

Ale s tím v tom meziročním srovnání nikdo moc nepředpokládá, že by mohlo být ještě hůř.

Mozde, že na tom nejsme.

O tomá částečně ten, že pořád je docela početná skupina domácností,

která nakupuje, ať jsou ceny jakékoliv, ale je pravda,

že ta skupina klesá procentně v ekonomice prostě spousta lidí už nemá odkud brát.

Tou cenotvorbou a možným zneužitím pozice na trhu se nájaře zabíval úřad pro ochranu hospodářské soutěže,

který reagoval na kritiku, která se právě objevovala,

hlavně tedy v tu chvíli na adresu producentů v potravinářství v zemědělství.

Úřad skoumal ceny u pěti základních potravin, to bylo mléko, mástlo, mouka, vejce, kurací, maso, a tehdy došel k závěru, že mezi producenty existuje oligopol,

ale že konkurence přesto funguje a že nedochází k neuměrnému navyšování cen.

Když se na tu zprávu zpětně díváte, ona vyšla v květnu,

jaké bylo tedy její hlavní poselství, co jsme se vlastně dozvěděli?

Z toho schnutí tak, jak se dostalo do připatiskové konference a potom tedy do médií, nevím, jaké bylo poselství.

To sektorové šetření ukázalo, že některé trhy i z toho oligopolní

případně mají méně koncentrovanou strukturu trhu, co to vlastně lidově řečeno znamená.

Hráči, kteří, co pohybují na těch jednotlivých trzích,

mají maximálně někde do 25% daného trhu, když se tak řeknu globálně,

ale nevyslituje se žádný šuběk, který by měl 40% podíl na relevantním trhu či více.

Zlediska liberálně tržního osporářství a dezávěry ukazuje,

že ten trh se chová naprosto přirozený.

Připůsobem přelevá svoje zvýšené náklady do marží v rámci celého řetězce

a ten spotřebitel má tu marži promítnutou 3krát.

To znamená 3krát zvýšenou cenu na úrovni energii.

V prvoí rově ve spracovatelském sektoru tak samozřejmě i v malou obchodu.

Takže lapidárně vyčeno zapleknou zvýšenou cenu energii 3krát.

A můžeme vést diskuzi na tom, jak velká obchodní marge,

jestli na vajíčku vprůměrovaná té měř v jedné konu je přiměřená nebo nepřiměřená,

to to není ani kolem našeho úzadu, to to posuzovat.

Z té správy z toho vlastního textu, který o všem každý nechte,

tak tam se toho dovídáme mnohem víc.

Tak především úřad pro ochreňu hospodářské soutěže nemůže posoudit neuměrné zvyšování cen, to není narušení hospodářské soutěže.

Může posoudit, jestli docházelo k cenovému kartelu, cenové koluzi,

čili jestli se ti velcí výrobci a prodejci nějak koordinovali v tom kam budou ceny šroubovat.

[Transcript] 5:59 / Kdy budou stát české potraviny jako v Polsku?

To může posoudit, ale nedokáže to posoudit za 3 měsíce nebo kolik na to dostal úřad a už vůbec ne tou metodologií, která byla zvolena.

Já myslím, že jsi nevybrel sam, antymonopolní úřad, ale nevím, ale skrátka, touto metodologií nic takového dokázat nešlo.

Ta správa sama o sobě říká v době, kterou jsme měli a touto metodologií se zatím nepodařilo potvrdit, že by nějaká spolupráce, nějaká koluze, nějaký kartel v oblasti cen existoval.

Ale říká ta správa český trh je velice koncentrovaný, pokud je o prodejce potravin.

A samozřejmě, jestliže je velice koncentrovaný, tak podmínky proto, aby se prodejci koordinovali ohledně zvyšování cen, nějakou formou tam jsou, říká také, že česká ekonomika je mala, ale česká ekonomika není mala.

Opravdu ne, česká ekonomika co do populace je asi desata v Evropě, a co do ekonomické síly je 13. nebo 12.

Podle toho, jestli to budeme skutečně podle HDP, a nebo jestli to budeme podle toho, co si za to HDP, jakou kupu výrobku a služepci za to můžete pořídit, čely se zohledněním té tržní síly.

V každém případě jsme prostě v té vyšší skupině zemí Evropské unia, co do velikosti.

Takže ten argument podle vás neopstojí?

Tento argument neopstojí, ale samozřejmě máme evidentní historické důvody, proč trh v České republice, trh a teď se bavme,

který odkazujete na tu správu distributorů potravin,

protože tam šlo jenom o ceny potravin,

proč ten trh je u distributorů velmi koncentrovaný

a platí to pro většinu zemí zabývalou železnou oponou,

a proč trh výrobcu je také hodně koncentrovaný,

či těch dodavatelů do těch hřetěstů?

Zároveň tu máme třeba srovnání s okolním zeměmi,

konkrétně s Polském, kam teď už řadá lidí z příhraničních oblastí výždí

nakupovat potraviny, a tam jsou ceny nižší.

Tak v čím to je, že v okolní zeměch situace

ohledně cen na tolik odlišná je to právě

ten efekt té koncentrace trhů v Česku?

Pokud srovnávám země na západ jich asi verodná, tak ano.

Pokud srovnávám země, které dřív byli za železnou oponou,

tak tam je evidentně efekt těch 90-ých let.

A když ho velmi schenu, když se vytvářela

ta původní struktur a trhu,

tak hrálo roli, že lidé tady na tom našem území neměli peníze

a západní společnosti měli.

A postupně skupovali ty malé producenty a malé prodejce

a vytvářeli skupiny velké a pak třeba ještě navzájem zisebou

si vykupovali část těch svých řetězců nebo celé řetěste ty jednotlivé velké skupiny, také měli zkušenost, jak nakládat s tím prodem i výrobou. No a zejména v oblasti v prvo výroby i toho zpracovatelského průmyslu potravinářského se časem takovýmhle vykupováním jako následky privatizačních metod vytvořili i nějaké velké české skupiny. Pokud je ostrovnání úrovněcem, úroveň ceny je samozřejmě daná daněmi do značné míry, daněmi na těch vstupech, ale daněmi pochopitelně zejména na konečném výrobku, čili tam noze jednorázově ovlivnit výši cen. Polsko s odpuštěnou daní DPH na potravinách je pochopitelně scema miniš, ale vývoj to neovlivnit. To ovlivnit je skokově úroveň cen a potom vývoj neovlivnit, jak vysoká je daň, ale u nich je vývoj cen potravin a ve většině zemí kromě maďarska, tizře někromě slovenska je vývoj cen příznivější než u nás, čili to není dnoutou DPH, nicméně úroveň cen to, že v Polskole v něj tím určená je snížit. A vypadá tam ten trh samotný jinak? Trh vypadá jinak, jak tomu řeknu ještě jednu věc. Tady se objevují o to pozice o širok nebo více návrhy snížíte DPH na potravinách případně na nulu. No takové hle machinace z DPH si mohou dovolit země, které mají veřejné finance v dobrém stavu a to tedy Česká republika není ani náhodou. Česká republika se zadluhuje už dlouhou dobu nejrychleji ze všech zemí EU. Čili snižování DPH případně až na nulu je něco takového, jako když si dáte dobrou smažení, si zmuchu murky zalene. No to dobře chutná a potom vám to zničí kdejaký organ, tak ve veřejných financích to zničí kdecó a potom následně i v ekonomice. Struktúra trhu tam vypadá jinak, je to větší země a lepšími podmínkami v některých částech podnikatelského prostředí se podařilo Polsku vytvořit si některé skupiny, některé řetěstce prodejní a příklad, které jsou významné na domácím trhu, to tam třeba v potravinářství, prodejní potravin, ale některé i na mezi národním trhu. Spousta těch mezi národních prodejních řetěstců, které u nás prodávají zpotřební zboží, oděvy, obov, jsou Polské. I když to z třeba z jejich názvo nevyplívá, ale vlastníci jsou polští. Čili ano ta struktura trhu tam vypadá tak,

že úplně celou jí neovládli jenom zahraniční skupiny.
Takže se to dělí cví 90. let podařilo překonat například tam.
Podařilo překonat oni také, ale měli jinou to startovní pozici.
Pamiętníci si spomenou, že v Polsku, Maďarsku, dokonce v východní mecku
zůstala část soukromého vlastnictví prodejn zachována.
Čili oni nestartovali z úplné nuly.
U nás se musela privatizovat všechno.
U nás bylo předtím znárodněno všechno v prodejní síti.
Na spořáku vám to dost necinka.
Kam z penězi, aby byly chráněné před inflací.
Vond, monetika zhodnotí jakoukoliv částku o 6,5 % a to firmám i do mátnostem.
Více na monetika.cz.
Když se podíváme na to, co konkrétně se může z tu situací v Česku dělat,
změňovala jste ty výzvy opozyce, k tomu aby nějakým způsobem zasáhla vláda.
Je pravda, že na adresu politiku, vlády, Petrafi, ale i míří kritika,
že v současné situaci nedělají dost, jaké intervence může kabinet
ve svobodné demokratické zemi, co se týče utázky, cen, úbec přijímap.
A míří to tady k tomu, jestli politici možná nakonec dělají dost
pro zajištím nějakých férových podmínek na trhu a k zajištění zdravé konkurence.
To říkáte správně, protože to, co stát má v demokratické tržní společnosti dělat
a musí je udržovat férové podmínky na trhu, udržovat konkurenci na trhu,
tak aby nikdo nemohl zneužívat významné tržní síly a pak jsou odvětví,
ve kterých nelze konkurenci udržovat z principu, to prostě ekonomicky tam tržní mechanismus
nefunguje,
třeba telekomunikace, nebo energetika, nebo vankovnictví a tam trh musí regulovat.
Když začnou od té otázky, co může vláda dělat scénami,
ne, stát nemá být cenotvorným činitanem všude tam, kde může působit konkurence,
ale musí udržovat. Pak jsou o všem tá odvětví, ve kterých konkurence fungovat nemůže
a pak musí stát regulovat přiměřeným způsobem, aby co nejvíce fungovala.
A tady nastupuje roletěch institucí, které máme?
A tady nastupuje roletěch institucí a my máme, když jsem zmíněla ty,
který my máme dohlet nad bankovnictvím i pro regulaci bankovnictví jedno z nejlepších na světě,
to tedy jedno značně, čili tamto stát umí,
politici do toho vstupují na místě zákonodárství,
a tam mají své slovo, nicméně návrhy hodně pochází od centralní banky
a centralní banké úplně odstíněná od politiky.
A vidíme tady v tom případě, že je to jeden z těch hrůdu, kde je to opravdu dobře.
U nás dělá dohlet nad bankovním trhem, nad celým finančním trhem Česká národní banka
a zatím v minulosti vždycky od začátku to dělala velice, velice dobře v porovnání,
třeba s okolními zeměmi.
Pak máme, ale telekomunikační trh a to jsou příklady obrovských selhání už v 90. letech
a veliké politické nevěle něco s tím dělat dlouho potom a potom vlastně už strachu
z těch velikých konglomerátů, které tady vznikli český telekomunikační úřád určený
pro regulaci jenom v tého blasti telekomunikací, ale ta nevím,

jestli měl vůbec politickou vůli něco dělat.

Poslední dobou se snaží, takže jemu bych a spoň českému telekomunikačnímu úřad odála plus za to, že se snaží uvidíme, co se podaří a pak máme energetický regulaci úřad, to vidíme jako jedno veliké selhávání, vidíme spoustu příkladů, které nemáme časy tady uvádět, ale jsou teda vypovídající a to jsou ta větví, kde stát regulovat musí, protože tržní mechanismus tam fungovat nebude, respektive bude fungovat proti konkurenci a proti spotřebitelů, taky proti voličům. A pak jsou ta odvětví, kde tržní mechanismus fungovat může, ale musí se zajistit, aby tam nikdo neznoužil velkou tržní sílu Čely, aby tam vůbec ta konkurenci existovala na to máme. Vždycky země vyspěle, tržní mají úřady pro ochrenu hospodářské součiže a u toho českého evidentně minimálně od přelomu tisíci letí nebyla politická vůle, aby on fungoval v té oblasti udržování konkurence.

On má i jiná poslání, nezakázky, ale v té oblasti udržování konkurence, na kterou evidentně nebyla politická vůle, aby konál a uvidíme teď, když už to došlo až na to, že spotřebitelé to síti jako opravdu významný sociální problém, třeba co se stalo, s cenami potravin, tak uvidíme, jestli si vybuduje tu kapacitu a jestli politici za ním budou stať, zatím se zdá, že snad ano, aby mohl začít fungovat co nejlpe.

No a co vlastně v této situaci mohou dělat s potřebitelémi, jsme si tu vymenovali, co mohou dělat instituce, které jsou zodpovědné za regulaci, nebo případně za dohled na trhem, co mohou dělat politici,

nebo co by měli dělat. A pak je tady ještě celý ten segment, s potřebitelů, hraje tři té podobě trhu, kterou jste popsala vůbec s potřebiteléské chování nějakou roli, nebo je to naopak, je to chování s potřebitelů spíš důsledkem toho, jak ten trh vypadá?

Oboje, oboje platí, tak v první fázi s potřebiteléské chování jeho změny jsou následkem toho, jak se chová trech

a v dalším k roku už, ale s potřebitelé mají samozřejmě sílu, trech velice ovlivňovat.

A dělají to tě čeští s potřebitelé? Ono se o tom teď hodně mluví, že by čeští s potřebitelé měli být takový,

či o na cíle mají vůbec stu šanci to dělat? Když se zeptám peněljcky, pokud bychom si řekli, že třeba teď chytré se snažit přimět ke konkurenčnejším chování v firmy v Česku, typu výjezdy do Polska

na kupování u konkurence. Má to nějaký efekt, deto a co dělají tě lidé, kteří nemohou někamody je tam nakoupit si něco v zahraničí?

Ano, stát hodil s potřebitelé tady v této oblasti, do vody a do nutil jece naučí plavat a u nás to trochu trvalo,

protože lidé prostě neměli žádnou zkušenost takhle vysokou inflací, nikdy ani jejich rodiče, prerodiče tu zkušenost neměli to v těch západu evropských zemíchano, takže lidé rovnou věděli, když roztou ceny neuměrně, když ceny zašnou růst, ho utržené z řetězu, dokonce ještě, třeba ve chvíli, kdy nejsou úplně zásadní vnější důvody k tomu, jako třeba válka ruska proti Ukrajině, tak je potřeba nakupovat jen to, co nutně potřebuju, a jen to, kde se mi zdá cena přiměřená, protože jinak rozmazlují výrobce a prodejce oni budou tu cenu navišovat dál.

A u nás naopak na začátku lidé nakupovali do zásod, nakupovali olej za 50 korunfobavě, že příště bude literstát 67, a on dneska stojí třeba 30 nebo 35, prostě lidé se učili za pochodu, učí se dál, je to samozřejmě částečně důvod toho, že stát je nechal na holičkách, ale to, že lidé nakupují,

[Transcript] 5:59 / Kdy budou stát české potraviny jako v Polsku?

a no jezdí nakupovat do zahraničí, protože část lidí už nemá na to, aby takto nakupovala v Čechách a vyplatí se jim to i s tou cestou, nebo nakupují v akcích, tohle já samozřejmě v lidce rozumné chování, prodejci, potravin a drugistického zboží, říkají, že podíl zboží, které si prodávají akcích proce v roztopěhem roku 2023, ale je to spomzření způsob i pro něj, pro ty prodejce, jakým snižovat u svou průměnou cenu tam, kde to přehenali, oni některé ceny, ty základní ceny nesnížene nechají strašně vysoké, ale více zboží dávají do akcí. Spotřebitele se vidíme to zase z nadatech z malou pohodního trihu, učí nakupovat menší nakupy, čely nakupují opravdu to, co potřebují, protože výmeze sociologických průzků může minimálně tříž stvrtěny domácností už cítí na svých peněženkách, na svých rozpočtech to zvyšování cen a začínají se chvat usporní. Lideje nadále méně utrácějí už 13. měsíc v řadě, ukazují to výsledky malo obchodu za květen, které představili statistici. Obchody z výroby pro domácnost trakili nejvíc přes 16%. Zajídlo zákazníci vydali o 9% míň, na odbyt moc nešly ani o děvy, a boty, a nebo počíteče a telefony. Člověk, kouká, by už se cítil, takže kupuje to ale mější všechno. Hladový člověk má tendenci do košíku přidávat více, než potřebuje a z tohoto důvodu bych také doporučila, nakupujte raděj týdně, než každý den. Kvůli vysokým cenám teď víc Čechu kupuje zboží ve Slevách, nebo jezdí na nákupi do Polska. Jezdíme každý měsíc prvšechno. Plíny, jogurty, masochu řeci a různé džusy. Jsme nakoupili za 5000 rubá, už je tříme 15 vech, 2000, hlavně za plíny masové. Jediná obrana je grázi do Polska, teď je východní kurs zlotého a to. Teď poradce přeměra radí, aby jsme jeli nakupovat do Polska. Ano, tam jsme se dostali. Já nebudu lidem říkat, že to tam je nevýhodné, je to tam výhodnější a jestli, že stady bude snižená ta poptávka, tak se třeba chytnout obchodníci za nos a zlevnout. Takže se nějaká změna děje představenou, tedy probíhá v tom, jak jsou nastavené vztahy mezi spotřebiteli, mezi firmami, mezi prodejci a tak dál. Rozhodně se děje a všechno, co spotřebiteli, dělají proto, aby snížili ten náru s ten dopad. Inlace v tom základním zboží na své peněženky dělají správně a vidíme, že u některých třeba pro dení hřetěstu potravěn už nejenom, že zvyšují podíl zboží, které jdou do akcí, ale v reklamách využívají toho trvale, že jsme snížili ceny toho a toho dvě koruny o několik korun. Prostě využívají nakonec k reklamě to, že to na zvyšování přehnali a ty chcouvají. A co by se tedy muselo stát? Teď já rozumím, že toho asi bude docela velká složka, aby se ta situace nějak normalizovala nebo ale vzpoň přiblížila, řekněme, lepšímu nebo ideálnějšímu nastavení, které může být vyní zemí. Tak doufajme, že Česká národní banka, která nejenom v oblasti dohledu, ale i v oblasti měnové politiky, měla velice dobrou povězd do nedávna, takže sní přesta ne hazardovat, tak jako sní hazardovala v posledním roce, a že měnová politika začne fungovat tak, aby tlu měla růst cen. A to ještě není, ono samozřejmě zaželi jsme úrovně inlace, které byly úplně nepředstavitelné, že by

[Transcript] 5:59 / Kdy budou stát české potraviny jako v Polsku?

u nás někdy mohli nastat, ale i kdyby inflace klesla na 5-6% pořád, je to velice mnoho. Druhá věc je, že doufajme, že motivace politiků, aby pečovali, aby zajistili, aby stát jeho pověřené orgány, energetický regulační úřad, to český telekomunikační úřad, ale i úřad pro ochrnu hospodářské souči, že aby mohli udržovat konkurenci na trhu respektive, regulovat zneužívání nebo penalizovat zneužívání velké držní síly, to nemusí vždycky jít o nějaké soudní spory. To je důležité, aby politici dostávali od těchle orgánů správné informace o tom, kde hrozí zneužívání, nebo kdy dochází k zneužívání, kde je potřeba změnit zákon, to se může odehrávat za zavřenými dveřmi, který do chvíle než je ten návrh zákon na stole, ale je to důležitý signál od těchle orgánů a ty zákony, ty návrh zákonu nesmějí psát samozřejmě těch, kteří mají být regulováni. Takže doufajme, že najde stát motivace. No a druhá věc je, že třeba od toho úředu pro ochrnu hospodářské soutě, že mohou nějaké bezmenování firm signály o tom, co se zdá, že se děje na tom trhu dostávat spodřebitelé, dostávat veřejnost a jak vidíme, spodřebitelé se umí zařídit ve chvíli, kdy takové informace mají. Čili doufajme, že politici najdou tuhle motivaci, protože to je motivace jít proti velmi silným domácím vlastníkům i za hranišním velkým firmám. Čili my musíme doufat, že inflace bude skrocená, bude skrocená pod 5%, jak říkám, 5% je pohrád, hodně bude skrocená brezy, protože jinak to tlumí hospodářský růst, protože to velmi skomplikuje život podnikům a neovičeně to zatěžuje veřejné finance a samozřejmě to zatěžuje sociální situaci i politickou soutěžnost zusemi. Jaramatesová ekodomka a bývala za stupky něčeska při světové bance. Děkujeme. Nastědeno je zký den. A to je z pátečního vydání podcastu 55.všep. Děkujeme, že nás posloucháte, vrate se za námi kdykoliv nase znam správy, do všech podkástových aplikací i na platformu podcasty.cz, jsou tam všechny naše epizody, pokud jste nějakou v týdnulě stihli. Ještě pro nás máte nějakou zpětnou vazbu, komentář, či nápad, pište nám. Naše adresa je za minutu šest, za vynáč s z.c. Najdete nás i na sociálních sítích Twitter a Instagram. To byl Alenka Cabrhalová. Těžší mne se v pondělí.